

Okrog nas

Te dni je pritegnil zanimanje vseh onih, ki zasledujejo dnevne dogodke po svetu, New York, kjer je pričela z delom Generalna skupščina Združenih narodov. Od svojega obstoja dalje, t. j. od leta 1945, redno rešuje težka mednarodna vprašanja na političnem, gospodarskem, kulturno-prosvetnem in socialnem področju. Ob svoji ustanovitvi si je namreč zadala težavno nalogo, boriti se za mir in mednarodno varnost, za prijateljske stike in sodelovanje med državami za spoštovanje enakopravnosti in svobode malih in velikih narodov in za spoštovanje zakonitosti v medsebojnih odnosih.

Generalna skupščina v resnici predstavlja mednarodno skupščino, kjer naj bi bili navzoči predstavniki držav vsega sveta. Za sedaj so vključene samo one države, ki so se neposredno ali posredno borile proti nacizmu. Prišel pa bo čas, ko se bodo vključile vanjo tudi države, ki so tvorile nacistično zvezo ali vsaj z njo sodelovale. Potreben je pač določen čas, da bodo same izkoreninile ostanke nacistične miselnosti ter postale vreden član svetovne skupnosti.

Generalna skupščina s svojimi načrti ne ostane samo pri besedi. Da bi svoje cilje tudi lahko uresničevala, ima na razpolago svoje stalne organe in posebne agencije, ki ji ob vsakoletnem zasedanju predložijo svoja letna poročila. Varnostni svet ima nalogo, skrbeti za mednarodno varnost in mir, Gospodarsko-socialni svet se bavi z gospodarskimi in socialnimi vprašanji, Skrbniški svet pa nadzira upravljanje držav članic nad nesamostojnimi ozemlji, t. j. ozemlji, ki smo jih doleteli poznali pod imenom kolonije ali polkolonije. Pojem kolonij v onem smislu, kakor so jih razumeli imperialisti svoj čas, v OZN nima več mesta.

In vprašanje posebnih agencij? Vsakdo pri nas že skorajda pozna človekoljubno delovanje UNICEF, Mednarodne organizacije za zdravstvo, ali UNESCO, Mednarodne organizacije za znanost, prosveto in kulturo! Ti dve spadata v vrsto posebnih agencij, ki jih je iz leta v leto vse več! Za spore, ki bi nastali med posameznimi državami, pa je določeno Mednarodno sodišče.

Organizacija Združenih narodov kljub prizadevanjem svoje skupščine in njenih organov ni rešila mnogo vprašanj, posebno ne zaradi nesoglasij med velikimi. Sovjetsko odklonilno stališče v mnogih vprašanjih je prišlo že nekam v navado. Toda če upoštevamo odločen nastop Združenih narodov na Korozi, nadalje velike uspehe pri dajanju gospodarske in tehnične pomoči slabo razvitim državam in deželim ter vsestransko prizadevanje organov OZN, da rešijo sporna vprašanja med narodi, je treba priznati njih življenjsko silo in življenjsko nujnost.

Po prvih vesteh z zasedanja Generalne skupščine so izvolili za letošnjega predsednika kanadskega predstavnika Lastera Pearsona. Prvi govorniki so podarili, da je treba na vsak način ustaviti korojsko klanje in zmanjšati mednarodno napetost. Ali bo Skupščina pri tem tudi uspela?

Korojska pogajanja so pred dnevi prekinili za nedoločen čas, ker si obe stranki nista imeli kaj novega povedati, hkrati pa načeta odstopiti od svojega stališča. Ostane torej samo še, da se o njem posvetuje še Generalna skupščina. Tudi tuniško in maroško vprašanje pride pred Generalno skupščino. Zaradi tega vprašanja sta se skorajda sporekli ameriška in francoska vlada. Washington je namreč v posebnih notih grajal francosko vlado, ker ne zna pravilno ravnati z njegovimi krediti za gospodarstvo in orožje, francoski tisk pa je, ne da bi se zanimal za vsebino note, razglasil med ljudi, češ da želi izprijeti francosko vlado, da izpremeni svoje stališče do Tunisa in Maroka in pristane na razpravljanje pred Generalno skupščino. Rezultat francoske prenegotovitve pa je že viden. Ameriška vlada se je po daljšem preudarku odločila, da bo podprla pred Generalno skupščino predlog za vključitev obeh

OKRAJNA PARTIJSKA KONFERENCA
JE DALA PREGLED USPEHOV IN BODOČIH
NALOG POLITICNEGA DELA

Ptuj, 14. okt. (LP). Na V. okrajni partijski konferenci 4. t. m. je dal obširno poročilo, kakor smo že zadnjič poročali, sekretar OK KPS tov. Tramšek

Tendenca našega dela z ljudsko mladino je pravilna

»Naša društva, tako kulturno-prosvetna kakor tudi fizikalna in druga so vedno bolj trdno v naših rokah v veliki večini primerov. To tembolj, ker je naša mladinska organizacija pravilno in z dokaj aktivnostjo usmerila svoje delo v tem pravcu. S tem seveda nečemo reči, da v delu Ljudske mladine Slovenije ni več nobenih problemov, kakor tudi ne v društvi. Nasprotno, mislimo samo, da je tendenca našega dela z ljudsko mladino pravilna, da pa imamo še marsikatero OPO, ki se za delo mladine ne brigajo. Med najslabšimi v tem oziru so gotovo sicer močne in drugače tudi delavne OPO Ormož, Makole in druge, ki še mladinskih aktivov ne morejo spraviti v red, čeprav živi in dela tam precej mladincev komunistov. Imamo primer, ki ga ena naših osnovnih partijskih organizacij celo tolerira, da mladinec komunist ni član LMS.

Smatramo, da je predlog tovariša Rankoviča, da morajo vsi komunisti vsaj do 25 let sta-

Na juriš je treba odstraniti peto kolono iz gasilskih društev, kjer ta obstoja

Okrajni komite razpolaga s točnimi informacijami, da prav klerikalni mogotci v medsebojnem razgovoru smatrajo gasilske organizacije za svoje organizacije. »Naše gasilstvo, to je naša vojska, treba jim je samo puške, pravijo. Bodite prepričani, da brez osnove ne padajo take izjave. Zato, tovariši, ne izgubljajmo besed. Vzemimo si zgled pri starih tovariših v predvojni Jugoslaviji, ko so trgali izpod švabskih vplivov ta društva nacionalno napredni to-

vprašanj na dnevni red zasedanja.

Naši kominformistični sosedi pa kakor, da ne mislijo na zasedanje Generalne skupščine! Pred kratkim so priredili vzdolj naše meje kombinirane manevre madžarskih, romunskih, bolgarskih in češkoslovaških čet. Madžarska razen tega stalno krši naš zračni prostor, za kar je naša vlada tudi protestirala v posebni noti. Tretji tajnik bolgarskega poslanstva v Beogradu pa je zlorabil svoj položaj s tem, da je svojo legitimacijo izročil neki drugi osebi. Kršitve diplomatskih predpisov, pa tudi nedopustno ravnanje z našimi diplomatskimi predstavniki so v kominformističnih deželah tako pogosti, da se je naša država s posebno spomenico vsem državam članicam OZN zavzela za čim prejšnjo kodificiranje pravil o diplomatskem statusu ter imuniteti diplomatskih predstavnikov.

Naša vojaška delegacija se te dni muči v Libanonu in Siriji, kjer je naletela na neprilakovni pristrčen sprejem. Pri nas se muči načelnik generalštaba francoskih kopnenih sil general Blanc, da še bolj utrdi prijateljske stike z našo armado in našo državo.

Vsem onim, ki se zanimajo za jugoslovansko-avstrijske odnose, pa naj sporočimo, da se mešana avstrijsko-jugoslovanska delegacija ni sestala 15. t. m. v Mariboru, da bi določila spisek delavnikov, kakor je bilo sklenjeno v gleichenberskem protokolu. Za preložitve je odgovorna samo avstrijska vlada, ki naseda najrazličnejšim »nasvetom« domačega tiska. Le-ta bi sedaj rad povezal z gleichenberskimi sklepi vprašanje celotnega avstrijskega imetja v Jugoslaviji, četudi so o tem že izrekli svojo besedo štirje zunanji ministri ZDA, Vel. Britanije, Francije in ZSSR, ki odločajo o mirovni pogodbi z Avstrijo.

Jože, ki je prikazal uspehe političnega dela na kulturno-prosvetnem polju med drugim v sledečem:

rosti smatrati delo v LMS obvezno, za popolnoma pravilno ter bi naj glede dela v LMS naša konferenca razpravljala in

Pevska, igralska in gasilska društva potrebujejo pomoč komunistov

Najbolj problematična so nekatera pevska in igralska društva, posebno gasilska. Pevska in igralska predvsem zaradi tega, ker jih zelo radi puščamo pod vodstvom raznih malomeščanskih, včasih celo klerikalno nastrojenih ljudi zaradi njihovega strokovnjakarstva. Res je, da nimamo povsod strokovno usposobljenih komunistov. Res

V gasilskih društvih je premalo komunistov, pogrešamo pa tudi učitelje in uradnike

Najštevilnejša in najosnovnejša so pri nas gasilska društva. Ne bi mogli trditi, da je situacija v teh društvih slaba, ker bi sicer delali krivico mar-

sikateremu našemu dobremu frontovcu, ki se uspešno toče v teh društvih za vpliv partijske linije. Dejstvo je, da se komunisti vanje vključujejo v premelem številu. V teh društvih je vključenih 43 komunistov od skupno 1120 komunistov. Danes v teh društvih skoraj ne vidimo našega učitelja in učiteljice. V teh društvih ne vidimo občinskega tajnika in drugih uradnikov, ne vidimo vsakega trgovca ali trgovskega poslovođe, skratka ne vidimo vseh teh ljudi, ki so danes na vasi v glavnem napredni ljudje, ki bi lahko veliko napravili za vzgojo množice in ki se v glavnem tudi trudijo v tej smeri. Toda tam, kjer bi lahko največ koristili, tam jih ni. Prav zaradi našega takega odnosa do teh društev, saj so ljudstvu potrebna najosnovnejša društva, je pritisk sovražnih elementov, posebno klerikalcev na ta društva najmočnejši in resnici na ljubo, marsikje tudi uspešen.

Dokazov sovražne, predvsem klerikalne dejavnosti imamo v naši vsakdanji praksi kolikor hočete, le da jih počasi odkrivamo. To je treba pripisati nizki ideološki podkovanosti in s tem indiferentnosti v borbi proti njim in njihovim odtokom, kot so mistika itd. Sploh je mala naša aktivnost proti sovražnim vplivom idealističnega svetovnega nazora.

Sovražni pritisk na komuniste na podeželju ob rojstvih, birmah in porokah zahteva politično kontraofenzivo

Znanj so nam primeri naravnost izživalnega pritiska, ki ga organizirano izvajajo na naše, posebno naše komuniste, ob rojstvih, birmah, ženitvah itd. So pri nas še tovariši, ki pod takim pritiskom klonajo, dajejo koncesije sovražnemu svetovnemu nazoru. Ne samo, da jim ne pomagamo z močno politično kontraofenzivo, ki bi marsikatero rešila, ampak včasih zelo hitro spustimo vodo na njihov mlin. Kot primer naj navedem komuniste iz neke naše organi-

Proti informbirojevski dejavnosti je premalo razvit čut budnosti

Ko že govorimo o sovražni dejavnosti in naših nalogah, ne smemo prezreti informbirojevske dejavnosti, ki sicer zdaleka ni toliko vsidrana, ki se pa vendarle skuša uveljaviti, kakor nam to kaže naš zadnji primer Horvata in drugih. Budnost v naših partijskih vrstah še zdaleka ni na višini. Vodstvo te organizacije so tvorili deklarirani užaljenosti, bivši člani Partije, ki so bili zaradi raznih kriminalnih prestopkov izključeni iz Partije, kot n. pr. Horvat in Veselič, nadalje Žunko zaradi anarhizma, skratka ljudje, ki s Partijo niso imeli ničesar skupnega.

Iz tega lahko zaključimo, da je v partijskih vrstah še vse premalo razvit čut budnosti, ki najde odraz prav v tem primeru. Razviti čut budnosti se pravi, da morajo partijske organizaci-

tudi prinesla zadevne sklepe. Smatramo, da je treba za delo v zadnjem letu dati priznanje tovarišem iz OK LMS pa tudi partijski organizaciji Stoperce, ker so na obeh straneh razumeli važnost tega vprašanja, važnost mladinskega dela ter lahko služijo za zgled ostalim komunistom in partijskim organizacijam.

pa je tudi, da imamo ljudi ki bi se lahko v kratkem času usposobili, pa tudi za to ne kaže dovolj volje, mi pa jim v tej smeri nismo nudili dovolj pomoči. Pevovski in režiserski tečaj v Ptuj za naše ljudi s terena verjetno ne bi bili na škodo. Naj da konferenca tudi tozadevne predloge.

slikateremu našemu dobremu frontovcu, ki se uspešno toče v teh društvih za vpliv partijske linije. Dejstvo je, da se komunisti vanje vključujejo v premelem številu. V teh društvih je vključenih 43 komunistov od skupno 1120 komunistov. Danes v teh društvih skoraj ne vidimo našega učitelja in učiteljice. V teh društvih ne vidimo občinskega tajnika in drugih uradnikov, ne vidimo vsakega trgovca ali trgovskega poslovođe, skratka ne vidimo vseh teh ljudi, ki so danes na vasi v glavnem napredni ljudje, ki bi lahko veliko napravili za vzgojo množice in ki se v glavnem tudi trudijo v tej smeri. Toda tam, kjer bi lahko največ koristili, tam jih ni. Prav zaradi našega takega odnosa do teh društev, saj so ljudstvu potrebna najosnovnejša društva, je pritisk sovražnih elementov, posebno klerikalcev na ta društva najmočnejši in resnici na ljubo, marsikje tudi uspešen.

zacije, ki se kot tak vrne iz vojske in ga starši ne pustijo delovati v Partiji, pa ga organizacija kratkomalo izključiti, a da se predhodno ne postavi pred sindikat in Fronto vprašanje, kakšni so člani sindikata ali Fronte ti njegovi starši, ki so proti Partiji? Ali ni jasno, da gre tukaj lahko samo za dve varianti, ali za neobveščene ali pa sovražne elemente. Obojemu je treba napraviti konec, ne pa dvigniti roke v zrak.

je budno voditi računa o izključenih partijskih, raznih užaljenih in vzhodnih državljanih, ker ravno ti tvorijo dobro bazo za sovražno informbirojevsko delovanje (primer Saitanov). Črno in rdeče pobarvani sovražniki izkorišča naše neznanje in neznanje naših delovnih ljudi. Očitno je, da bi komunisti in ostali naši aktivisti mnogo hitreje reagirali na sovražnika in na izkrivljanje partijske linije, če bi bolje poznali marksistični nauk in ga uporabljali pri analizi naše živje stvarnosti. To vrzel v našem delu je treba odločno odpravljati. To je v pogojih vse večje in vse globlje ljudske demokracije zelo potrebno.

(V prihodnji številki bomo nadaljevali s podatki o uspehih in izkušnjah političnega dela na gospodarskem področju).

Razpisane so volitve

v občinske, okrajne in mestne ljudske odbore v Ljudski republiki Sloveniji

Ljubljana, 10. oktobra 1952

Predsedstvo Prezidijske ljudske skupščine LR Slovenije je imelo danes pod predsedstvom predsednika Prezidijske Josipa Vidmarja sejo, na kateri je izdalo

U K A Z

o razpisu volitev v občinske, okrajne in mestne ljudske odbore ter v ljudske odbore mestnih občin s posebnimi pravicami.

1. Razpišejo se volitve v občinske, okrajne in mestne ljudske odbore ter v ljudske odbore mestnih občin s posebnimi pravicami na vsem območju Ljudske republike Slovenije.

2. Volitve v občinske ljudske odbore, v ljudske odbore mestnih občin s posebnimi pravicami ter v okrajne in mestne zbore bodo v nedeljo dne 7. decembra 1952.

3. Volitve v zbore proizvajalcev okrajnih in mestnih ljudskih odborov bodo v času od 23. novembra do vključno 6. decembra 1952.

Pristojni okrajni in mestni ljudski odbori določijo za svoja območja, katerega dne v tem roku se bodo opravile volitve v posameznih volilnih skupinah (industrija, trgovina in gostinstvo, obrt) oziroma podskupinah kmetijstva (državna kmetijska posestva, kmečke delovne zadruge, splošne kmetijske zadruge).

Ta ukaz velja od dneva objave v »Uradnem listu LR Slovenije«.

Iz sekretariata

Prezidijske ljudske skupščine LR Slovenije.

Odkritje spominske plošče velikemu znanstveniku - slavistu dr. Matiji Murku

V nedeljo, dne 19. oktobra, ob 10. uri bomo odkrili na Drsteli pri Desterniku spominsko ploščo v februarju t. l. umrlemu velikemu slovenskemu znanstveniku dr. Matiji Murku.

Skromna, a ponosna stoji na Drsteli ob robu Slovenskih goric rojstna hiša dr. Matije Murka. Vzhodni predel Slovenije, slikovite Slovenske gorice, so dale slovenskemu narodu že lepo vrsto učencev in znanstvenikov, med njimi Miklošiča, Vraza in druge, ki niso opodili samo slovenske kulture, ampak prispevali tudi znaten delež v zakladnico svetovne kulture.

10. februarja 1861 se je na Drsteli rodil dr. Matija Murko. Izšel je iz malih razmer in se s težavo prerival v svojih študijskih letih skozi življenje. Osnovno šolo je obiskoval na Desterniku, gimnazijo v Ptuj in Mariboru, germanistiko in slavistiko pa je študiral na univerzi na Dunaju, kjer je poslušal tudi našega slovitega učenjaka Miklošiča. Pozneje je študiral tudi v Petrogradu v Rusiji. Po dovršenih študijah je kmalu postal profesor na Dunaju, pozneje v Grazu do konca prve svetovne vojne, ko je zasedel stolico za južnoslovenske jezike na Karlovi univerzi v Pragi. Na žalost stara Jugoslavija ni znala pridobiti tega velikega učenjaka, da bi delal na kakih naših univerzah, in mu ni nudila potrebnih pogojev za njegovo nadaljnjo rast in razvoj.

V časih, ko so socialne razmere silile slovenske bajtarske sinove v bogoslovje, se je dr. Matija Murko ob zelo slabih gmotnih prilikah s svojim talentom in pridnostjo povzpela na visoko mesto v znanosti in dosegel svetoven slavo. Vse svoje sile je posvetil študiju južnoslovenskih jezikov in o njih napisal nebroj razprav. Pisal pa ni samo v slovenskih jezikih, marveč tudi v francoskem in nemškem. Velikno Murkovega dela prikazuje knjižica, v kateri so nanizani na 17 straneh samo naslovi njegovih del, kjer obravnava razna jezikovna vprašanja, kulturno-zgodovinske probleme slovenskih narodov in dr. S svojimi deli je učvrstil poznavanje slovenskih narodov, njihove zgodovine in kulture pri vseh velikih narodih sveta. V znanosti je vedno gledal tvoren element sodobnega narodnega življenja, s čimer lahko trdimo, da je bil življenjski, ne pa kak kabinetni

učenjaka. Po nemali njegovi službi je postala Praga središče slovenskega jezikoslovja in jezikoslovnega študija.

Osebnost je bil zelo simpatičen človek, pravi sin ljubkih slovenskih gor. Za svoje slušatelje se ni brigal samo v času, dokler so bili na univerzi, ampak je zasledoval njihovo življenjsko pot tudi pozneje in jim vedno pomagal s svojim globokim znanjem in z obilico življenjskih izkušenj. Glas in slavo slovenskega imena je ponesel v široki svet. Kdor koli se je kretal, je ostal dober Slovenec in Jugoslovane. Priznanje za njegovo delo so bila mnoga velika odlikovanja.

Za njegovo veliko delo smo mu hvaležni tudi mi, njegovi ožji rojaki. V znak hvaležnosti in spoštovanja njegovega spomina mu bomo vzdali na njegovo rojstno hišo spominsko ploščo, ki jo bomo odkrili v nedeljo, 19. t. m.

Vabimo prebivalstvo ptujskega, pa tudi drugih okrajev LRS, da se udeležijo te slavnosti. Še posebno pa pozivamo na udeležbo prebivalce Drstelje, Desternika, Grajene, Grajenčaka in drugih bližnjih vasi. Pokažite, da znate ceniti delo učenjaka, ki je izšel iz vaših vrst in ponesel slavo slovenskega imena v širni svet.

Ptujskani se bodo lahko popeljali z avtobusom s Titovega trga, odkoder bo odhod ob 8. uri. Na svidenje! S. K.

Najdba Trubarjevega Novega testamenta in prevodov Pavlovihi poslanic

Pri urejanju minoritske knjižnice, ki je pod spomeniškim varstvom, smo 13. X. t. l. našli Trubarjev 430 strani obsegajoč Novi testament — evangelij in apostolska dejanja. Knjiga je bila tiskana 1557. leta v Tübingenu v Nemčiji. Manjka uvod in naslovni list. K tej knjigi je privezan prevod Pavlove poslanice Rimljanom, ki ima 28 listov. Tudi temu delu manjka naslovni list. Predzadnja stran nosi letnico 1560. Privezan je še prevod Pavlovihi poslanice Korinčanom in Galatejcem. Naslovni list, ki je ohranjen, je označen z letnico 1561. Pri tem delu manjka le nekaj zadnjih listov. Papir in tisk ten treh v eno knjigo povezanih del sta dobro ohranjena. Z najdbo te zelo pomembne protestantske knjige se je skromna slovenska zbirka Trubarjevih originalnih del zopet pomnožila. Začudenost se vprašamo, kako se je mogla ohraniti ta knjiga, ki je bila skozi stoletja takorekoč puščena v nemar. Najbolj čudno je to, da je ni odkril okupator, ki je vneto stikal za redkimi slovenskimi tiskali. Ob vstopu slovenske tiskane besede v peto stoletnico je torej to delo Primoža Trubarja, očeta slovenske knjige, rešeno in hranjeno. Hasl Drago

Občinam!

Prosimo občinske ljudske odbore, da nam nakažejo zapadlo naročnino za »Ptuijski tednik«, ki jim ga pošiljamo od 27. 8. t. l. dalje. Naročnina do konca leta znaša 144 dinarjev.

Občinski odbori, ki nimajo sredstev v to svrhu, naj nam pošiljajo poročila o dogajanju na njihovem področju, pa jim bomo naročnino krili s honorarjem za dopise. Uprava

Nebudnost sobetinskih zadružnikov so znali nekateri Prvenčani izrabiti v svojo korist

Sobetinci, 14. okt. (VE). Med tukajšnjimi zadružniki in tudi kmetovalci je veliko zanimanje za preiskavo, ki jo vodi organi LM iz Gorisnice in ptujske notranje uprave v zvezi z organiziranim izkopavanjem krompirja na njihovih KDZ v škodo zadružnikov, zaradi katerega se zagovarja 13 žensk in več moških iz Prvence, ker gre za gospodarsko škodo v višini nad 70.000 din.

Iz števila udeležencev iz Prvence kakor tudi iz visoke vrednosti izkopanega krompirja se da sklepati, da so bili na delu izvrševalci direktiv že preizkušeni hulašci, ki si že več let na razne načine prizadevajo zrušiti vsako možnost spravljivosti med zadružniki iz Sobetine in Prvence in se za to poslužujejo vseh sredstev, da bi ta nespravljivost temeljila na materialni podlagi, na konkretnih škodah in umetno ustvarjenih dokazih, da je skupno gospodarjenje Sobetincev in Prvenčanov nemogoče v okviru obstoječe KDZ. V tem primeru so si pomagali celo z zvijačo. V akcijo so poslali predvsem ženske, med njimi tudi otroke, za računom, da jih organi oblasti ne bodo mogli klicati na odgovornost, v kolikor pa bi se to zgodilo, bi pač raztrobeni sovražno parolo, da ljudska oblast preganja zadružnike in njihove otroke, da štiti kulake, ki v KDZ komandirajo vaške mu proletariatu, ga pustijo strdati in mu ne dajo najosnovnejših življenjskih potrebščin. S to akcijo pa bi hoteli doka-

zati tudi to, da ni dobro imeti krompirja na 14 ha arondirani parceli, ker je tam slab pridelek, da se vse pokrade itd., kar bi jim koristilo tudi v akciji proti arondiranju zadružne zemlje. Nekaj krompirja so prodali, nekaj zadržali doma, prav tako pa si zadržali denar za prodani krompir. V večernih urah so odhajali na zadružno njivo z namenom, da bi zadružniki trpeli škodo.

Take akcije so preračunane na nebudnost zadružnikov in njihovih funkcionarjev ter na njihovo popustljivost. Tudi to bi prizanesli zadružnicam in

ostalim; z zadružnicami bi ob koncu leta enostavno obračunali za odpeljani krompir, hujšali bi ostali še dalje prikriti in bi nemoteno pripravljali vedno nove akcije proti zadružni.

Večina zadružnikov obsoja to početje, ki škoduje največ krivcem samim, saj njihovo početje dokazuje, da so hlape svojih sovražnikov, ki so bili verjetno vsaj začasno pridobili pod svoj vpliv in ki jih lahko sedaj izrabljajo za svoje protiljudske namene, sami pa ostajajo za njimi skriti brez posledice za nastalo škodo.

V Središču bodo izvolili 19 občinskih odbornikov

Središče, 14. oktobra (LP). V pripravah na jesenske občinske volitve je mnogo razpravljanja o tem, kdo bo tukaj kandidiral in kako bodo kandidati v predvolilnih zborovanjih zagotavljali volivcem, da bodo po izvolitvi res delali s ciljem zgraditve socializma v naši občini za gospodarski in kulturni napredek v tem delu ptujskega okraja. Nemalo se diskutira tudi o tukajšnjih gospodarskih vprašanjih.

Nekaj občanov se resno bavi z vprašanjem, kako bi čimboljše sestavili statut občinskega ljudskega odbora ter se zanimajo, kako se je te naloge lotila tozadevna komisija in kako pomoč ji nudijo razni občinski

sveti, ki bi morali vsekakor biti zainteresirani, da bi bil statut čimbolj življenjski in demokratičen. Del občinskih mož je zaposlen z nalogo razdelitve terena občine Središče na volilne enote. V zvezi s tem so poslali razne predloge ter se končno sporazumeli, da bo na področju občine Središče 8 volilnih enot. Na dve volilni enoti bi bilo razdeljeno Središče, Obrež in Salovci, dočim bi Grabe in Godenince ostali po ena volilna enota. Različnega mnenja so bili tudi glede števila novizvoljenih odbornikov, vendar so se sporazumeli, da bi imeli tudi v bodoče 19 odbornikov, od katerih bi odpadlo na Središče 8 odbornikov, na Obrež 5, na Salovce, Grabe in Godenince pa po 2 odbornika.

Kot drugod bi pa tudi v Središču radi izboljšali ceste, saj je nemalo spodbujanja glede cestnih jarkov in mlakuž ob deževnih dnevih zlasti v novem naselju, kjer je ob takem vremenu cesta med novimi hišami neprevozna. Največ Središčanov je mnenja, da bi lahko opravili to delo stanovanjski novega naselja, ki so na tem zainteresirani, največ s prostovoljnim delom. Nekdo bo moral biti prvi, pa bo zopet šlo.

Ob reševanju vseh prednjih in tudi ostalih važnih vprašanj pa se le vidi, da bo morala organizacija OF zopet resno pristopiti k političnemu delu ter zagotoviti, da bo tudi pri volitvah prišlo do poudarka, da je v Središču in okolici doma delovno ljudstvo, ki je za demokratično ljudsko oblast, ki je za napredek, ki je za socializem v novi Jugoslaviji.

Matične dvorane morajo dobiti svečanejšo zunanost

Lovrenc, 14. oktobra (Pz). Kakor drugod v tukajšnji okolici, je tudi pri Lovrencu močno zaostalo politično delo Osvobodilne fronte, kar se odraža tudi pri razpravljanju o problemih, za katere je potrebna množična zainteresiranost. Ni potem čudno, da se s temi ali onimi problemi peča le nekaj občanov ali občinskih funkcionarjev in da njihove rešitve ne najdejo pravega odmeva med ljudstvom.

V zadnjem času se je nekaj občanov bavilo z manjšimi gospodarskimi problemi, pri čemer pa ne bomo smeli ostati, ker so pred nami občinske volitve, v zvezi s katerimi bo pri vsakem občanu več zanimanja, kdo bo kandidiral in kdo naj zmaga na volitvah, kakor ga je sicer pri ostalih problemih.

Med obravnavanimi problemi zadnjega časa je bila razdelitev občinskega področja na volilne enote, ureditev matičnih prostorov, grobarjeve službe, oštevilčenja hiš, stanovanjsko vprašanje PLZ in nekatera socialna vprašanja.

Mislím, da ne bo škodovalo spregovoriti v zvezi z vprašanjem ureditve matičnih prostorov kaj več, kot je bilo o tem govora med tukajšnjimi občani v zadnjem času.

Nešteto pripomb mlajših in tudi odraslih občanov me je vzbudilo k temu, da se nekoliko podrobneje lotim ravno vprašanja matičnih prostorov. Tudi sam bi že bil moral opaziti ob neštetihih prilikah, da dosedanja zunanost zlasti poročne dvorane matičnega urada ni odgovarjala poročnim svečanostim. Vsak mlad par bo rad potrdil, da bi morala biti poročna dvorana matičnega urada v kraju najsvetanejša urejena, da bi zapuščala na poročence vtis, da so res v tej dvorani pred vsem ljudstvom svoje okolice in naše države obljubili medsebojno dosmrtno zvestobo in da bodo vzgajali mladi rod k napredku in ljubezni do delovnega ljudstva ter do svoje domovine.

Dosedanja zunanost matičnih dvoran se je le za malo spremenila od znanosti teh iz časa vojne, ko so večino teh dvoran uredili okupatorji in je razumljivo, da ti prostori niso zapuščali na naše delovne ljudi ob porokah svečanega ali celo spoštivega vtisa, temveč so odbijali kot vse tisto, kar je hotela okupacija vsiliti našemu ljudstvu z vsemi metodami potujčevanja. V kolikor je iz tega časa ostala v teh prostorih lepa oprema, še to nikakor ne zadošča, da bi ta prostor dobil samo z njo in državno ali republiko zastavo na svečanosti, kakršno si želijo naši delovni ljudje. Zato ni čudno, da vedno znova slimo, da sta se poročila uradno in da je bila razen nekaj izjem prava poročna svečanost šele v cerkvi.

Da bo tudi naša poročna dvorana najlepša dvorana v kraju, ki bo res vzbujala v vsakomur, zlasti pa pri mladoporočencih, vtis svečanega prostora, ki bo dostojen zgodovine, delavnosti in borbenosti našega ljudstva, bosta vrzel polagoma mašili. V tem oziru se prav sedaj nudi vasem lepa prilika, saj je OLO Ptuj, odd. za notr. zadeve, razpisal nagrado (uniforme, tehnični material in drugo) v počastitev VI. kongresa KPJ. Katera vas si bo zaslužila nagrado? Na delo!

Organizacija ZB NOV Markovci bo prepeljala posmrtno ostanke borcev

Markovci, 12. avgusta (VO). Tukajšnji občinski odbor ZB NOV je danes na svojem sestanku sprejel sklep o prevozu posmrtnih ostanke borcev padlih v NOB v domače kraje.

Kot mnoge druge organizacije ZB NOV, tako je tudi tukajšnja organizacija sprejela ustrezajoči sklep o prekopu posmrtnih ostanke borcev NOB Golob Franca iz Stojne, Petrovič Konrada iz Bukove, Janžekovič Andreja iz Nove vasi, Fajsa Sreje iz Stojne in Legvart Marije iz Stojne, kateri so padli v času NOB na Polensaku, kakor tudi Vincek Janeza iz Stojne, ki je padel v isti dobi v Ptuj. Izkop in prevoz teh posmrtnih ostanke bo v nedeljo, dne

19. avgusta iz Polensake in Ptuja na pokopališče v Markovce. V Markovcih bodo ob 14.30 svečano položili posmrtno ostanke ljudi, ki so darovali življenje na oltar domovine za boljše bodočnost nas vseh. Pri svečanostih bo sodelovala godba na pihala, pevski zbor SKUD-a iz Muretinc in vse članstvo ZB tukajšnje občine, kakor tudi vod vojakov, ki bo ob tej svečanosti izstrelil častne salve.

Svoji padli sinovi in hčera se zavedajo tega, za kar so oni zgubili življenje, zaradi česar tudi dobro sodelujejo v organizaciji ZB in želijo, da se posmrtni ostanke prenesejo in pokopljejo v domačem kraju. Tudi dosedaj niso pozabljali svojci na svoje najbližje, saj so jim postavili lep spomenik na kraju tragedije in skrbeli, da so bili grobovi vedno čisti in obdani z rožami.

Pravočasno preprečen ogenj pri bencinski črpalki na Kvedrovem trgu

Ptuj, 15. oktobra (LP). Danes dopoldne je bil k sreči takoj opažen požar na bencinski črpalki na Kvedrovem trgu, ki je zvezana z veliko bencinsko cisterno, skoraj polno bencina. Očitvidi manjšega plamena so takoj s peskom zadušili ogenj, še preden je podrl v globino črpalke, kar bi pomenilo za sredino Ptuja nepopolno katastrofo.

Do vnetja je prišlo po krivdi kratkega stika elektrovođa v črpalki.

Priključili se bodo aktivu „Jože Lacko“

Mladina v Ptuj se z vneto pripravlja na volitve svojih vodstev. V ta namen so imeli predvolilne sestanek aktivu „Jože Lacko“. Mestna ekonomija, bolnica in Tovarna perila. V aktiv „Jože Lacko“ bodo vključili mladinske aktivne OLO, OZZ, Narodne banke, Preskrbe, Pletarne in druge Združitev bodo izvedli zaradi organizacijskih šibkosti teh aktivov.

ne bomo smeli ostati pri tem, da bi bila dvorana urejena z najskromnejšimi sredstvi, ki jih ima na razpolago občina, temveč jo moramo s pomočjo vseh občanov urediti, da bodo v njo stopali naši delovni ljudje s svečanejšimi občutki kakor v katerikoli drugo dvorano v kraju ali okolici in da bo vstop v to dvorano za mladoporočence res pomenil začetek resnejšega in odgovornejšega življenja nove družine.

Le tako bomo vzeli tej dvorani prejšnje tuje ali le uradno obeležje, ki je bilo ljudstvu prav tako neprijeten kot jim je bil svojčas neprijeten stik s potujčevalci in le uradnimi osebam.

Smatram, da bi o tem morala spregovoriti z ljudstvom tudi Osvobodilna fronta in je nedvomno, da bi z njeno pomočjo sčasoma imeli pri Lovrencu dvorano, ki bi bila za zgled dvoranam v ptujskem okraju.

Gasilska prireditev v Bukovcih je imela dober namen

Bukovci, 12. avgusta (JU). Gasilska prireditev v Bukovcih je kljub slabim vremenskim prilikam dobro uspela in dosegla svoj namen.

PGD Bukovci se je odločilo za prireditev, katere je imela namen v samem začetku videti izurjenost bukovskih kakor tudi okoliških gasilcev, kar se je opazilo pri samem nastopu vseh gasilskih čet, a ostala prireditve je bila namenjena za pridobitev finančnih sredstev za nabavo potrebne opreme in drugega.

Izurjenost gasilcev je dobra, edino so bolj slabše nastopale ženske skupine, katere niso vze-

le stvari resno. Posebno kritiko so potrebne gasilke iz Stojne, katere se nastopa niso hotele udeležiti in so s tem pokazale svojo nedisciplino in nepravilnost. Ostali del prireditve je dobro potekel, edino nekateri vročkovni bukovski fantje so zopet hoteli pokazati svojo kulturnost, kar jim je pa bilo pravčasno preprečeno. Gasilci kakor tudi ostali gostje so bili zelo dobro razporejeni kljub dežju in so se vrteli kar po blatnem dvorišču. Zadržanje gasilstva na prireditvi je bilo resno in pametno, tako da je prireditev dosegla svoj namen.

Novozgrajen gasilski dom v Zamencih

Pregled dokumentov v zvezi s priznanjem pokojnine

Predsednik zveznega sveta za ljudsko zdravstvo in soc. politiko je v soglasju z zveznim finančnim ministrom in po zaščiti centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije odredil revizijo dokumentov, na podlagi katerih so bile priznane pokojnine in invalidnine.

V smislu 60. člena uredbe o pokojninah in invalidninah in njih prevečbi so republikai zavodi za socialno zavarovanje dolžni pri prevečbi pokojnin in invalidnin izvršiti revizijo dokumentov, na podlagi katerih je bila priznana pravica do pokojnine ozir. invalidnine, in obnoviti postopek v primerih, kjer ugotovijo nepravilno ali nezadostno dokumentacijo.

Da bi se ugotovilo, ali je ta posel pravilno in enotno izveden, ustanovijo zvezni Svet za ljudsko zdravstvo, ministrstvo za finance in centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije skupne komisije, ki bodo izvršile kontrolo v vseh ljudskih republikah. Število njihovih članov se določi po potrebi.

Komisije bodo pregledale dokumente in pravilnost uporabe predpisov. Če ugotovijo, da so dokumenti nezadostni ali nepravilni, podajo svoje pripombe; tam, kjer spoznajo, da so podani pogoji za obnovu postopka, pa bodo zahtevale, da zavod v enem mesecu uvede obnovu postopka. Če bo komisija ugotovila, da je za nepravilno izplačevanje pokojnine ozir. invalidnine kriv uslužbenec, predloži proti njemu disciplinski postopek. Komisije začnejo z delom najpozneje 1. novembra.

republicah. Število njihovih članov se določi po potrebi.

Komisije bodo pregledale dokumente in pravilnost uporabe predpisov. Če ugotovijo, da so dokumenti nezadostni ali nepravilni, podajo svoje pripombe; tam, kjer spoznajo, da so podani pogoji za obnovu postopka, pa bodo zahtevale, da zavod v enem mesecu uvede obnovu postopka. Če bo komisija ugotovila, da je za nepravilno izplačevanje pokojnine ozir. invalidnine kriv uslužbenec, predloži proti njemu disciplinski postopek. Komisije začnejo z delom najpozneje 1. novembra.

V Strnišču bo treba zgraditi šolo in gimnazijo

Strnišče, 13. oktobra (F.Z.). Ze dalje časa se obravnava na sestankih učiteljskega zbora kakor tudi na sejah delavskega sveta tovarne vprašanje nove šole, ki jo v Strnišču zelo pogrešajo.

Sola, ki obstoja sedaj, nikakor ne ustreza svojim namenom. Prostori, v katerih so učilnice, so premajhni in revno opremljeni. Sola se nahaja v baraki. V zimskih časih ne bo prikladna za pouk.

V zadnjih letih po vojni je število prebivalcev Strnišča znatno naraslo in pričakujejo v naslednjih dveh letih sto novih učencev. To ponovno terja zgraditev nove šole, dokler je še pravi čas za to. Med tem ko je za najmanjše učence potrebna osnovna šola, je za starejše že potrebna gimnazija. Lepo število otrok obiskuje gimnazijo v Ptuj ali pa pri Lovrencu, ki sta seveda celo oddaljeni. V gimnaziji pri Lovrencu je nastal problem prostora, kateri ne more sprejeti večjega števila otrok. V naslednjem letu bo to vprašanje podvojeno.

Vprašanje nove šole in gimnazije bi moralo biti obravnavano in rešeno v naslednjem letu kot najvažnejši problem. Priliv stanovalec zahteva, da dobi Strnišče novo osnovno šolo kakor tudi lastno gimnazijo.

Kako dolgo m'slijo podcenjevati našo zakonitost o arondaciji?

Ze večkrat so bile razprave v našem tedniku o potrebi arondacije zemljišč državnih posestev in kmetijsko obdelovalnih zadrug. Ker so dobila državna posestva in kmetijsko obdelovalne zadruge in tudi KZ traktorje in razne druge za mehanizacijo kmetijstva potrebne stroje, je potreba po arondaciji zemljišč še večja. Mehanizacija kmetijstva ni mogoča, če so zemljišča v majhnih kosih po par arov razmetana na raznih krajih zemljiškega okoliša. Pisali smo že, kako je stanje raztresenosti zemljišč kmetijskega gospodarstva in vrtnarstva v Ptuj. Posestvo ima že nekaj večjih kosov po več hektarjev skupaj na področju Sp. in Zg. Brega. Brez arondacije ni mogoče rentabilno obdelovati zemljišča, ker je na Sp. Bregu 29 raztresenih njiv z 89 parc. števi, a na Zg. Bregu pa 27 njiv s 46 parc. števi. Zaradi tega je že za letošnjo spomlad izvršeno vse potrebno za setev na novih površinah. Postopek je popolnoma zakonit in so tudi izdane odločbe, ki so pravomočne. Kljub temu pa še se najdejo nekateri lastniki, ki s tem, da se jim je dodelila druga zemlja av isti vrednosti in površini arondacije ne priznajo, ter so začeli po starem orati in sejati. S tem razveljavljajo našo zakonitost o arondaciji. Zakaj se ne sporazumeje z upravnim odborom navedenega gospodarstva in začno obdelovati zemljišča, ki so jim bila pri arondacijskem postopku dodeljena?

Pri arondaciji so bile upoštewane pritožbe zasebnikov in se

Število dajalcev krvi bi se moralo pri nas potisočeriti

Breg, 10. oktobra (LP). Na današnjem predavanju, ki je bilo namenjeno članstvu organizacije Rdečega križa in Osvobodilne fronte ob Tednu Rdečega križa, je predavatelj primarij dr. Kuhar seznanil udeležence z važnostjo transfuzije krvi in je obenem apeliral na zavest in pripravljenost zdravih ljudi, da bi ob nesrečah, ki zahtevajo transfuzijo krvi, sledili zgledu nekaterih naprednih narodov v svetu, kjer je taka pripravljenost mnogo večja kot pri nas in kjer ni treba te pomoči tako drago plačevati, kot je še pri nas navada.

Predavatelj je tudi opisal razna svetovna medicinska doseganja v zvezi s transfuzijo krvi.

Popravek!

V št. 41 z dne 10. oktobra 1952 je na 2. strani v tretjem stolpcu pod naslovom »KAKO DELUJE KLERIKALIZEM MED LJUDSTVOM« v tretji vrsti pomotoma izostala beseda »lahko«, tako da sestavek pravilno glasi: »Štirideset aktivnih duhovnikov je v okraju z 28 župnijami, ki lahko vsaka za se predstavlja trdnjavo klerikalizma, ne pa kot je objavljeno: ... ki vsaka za se predstavlja trdnjavo...«

Samopomoč in pomoč oblasti

V združnem domu v Dornavi je odkrita spominska plošča padlim borcem NOV

Dornava, 12. okt. (LP). V avli združnega doma je danes do poldneva odkrit predstojnik okrajnega odbora ZB NOV tov. Belšak Franc vprilo svojcev padlih borcev, velikega števila tukajšnjih vaščanov, gasilske častne čete, pevcev iz Muretnice in udeležencev z sosednjih vasi ter Ptujca spominsko ploščo 11 padlim borcem iz II. svetovne vojne, ki so padli ob vdoru okupatorja, kot partizani ali umrli kot interniranci. Po odkritju spominske plošče so odšli vsi udeleženci z gasilsko godbo na čelu na pokopališče, kjer so krajevni funkcionarji položili na grob padlih borcev venec. S tem se je Dornava vsaj v malem oddolžila spominu borcev

za našo svobodo in neodvisnost, obenem pa zagotovila poznejšim rodovom, da bodo prevzeli slavno tradicijo svojih borbenih prednikov in sledili njihovemu patriotičnemu zgledu ob vsaki nevarnosti, pa čeprav bi prišla ta iz ene ali druge strani.

Pred združnim domom, ki je v dograjevanju, se je danes zbirala množica vaščanov iz Dornave in tudi zastopnikov okoliških vasi in čakala na slavnostno odkritje spominske plošče 11 borcem in žrtvam iz II. svetovne vojne, ki ga je pripravila krajevna organizacija ZB NOV. Iz Ptujca sta se udeležila odkritja predsednik OLO tov. Petrovič Janez in predsednik Okrajnega odbora ZB NOV

tov. Belšak Franc. Pevski zbor iz Muretnice je prišel dornavskim žrtvam zapet več narodnih in partizanskih pesmi. Dornavsko gasilsko društvo je poslalo častno četo članov in članic z godbo in praporjem, šola pionirje, ki so nastopili z deklaracijami. Slavnostna nagovora sta mela tov. Kunc v imenu krajevnega odbora ZB NOV in tov. Belšak Franc v imenu okrajnega odbora ZB NOV. Slavnost je v celoti uspešna. Škoda je bila le v tem, da se na odru pred množico niso zbrali vsi funkcionarji oblasti, Partije in Fronte, kakor je za to običaj in dolžnost, ko se daje v kraju priznanje borcem, ki so dali svoja življenja za družbeni red in oblast ter politične organizacije, ki jih oni danes predstavljajo.

»Kot žrtve ste padli v borbi za nas«, je napis na spominski plošči, pod tem pa je navedenih 11 imen domačinov, ki so padli v letih 1941-1945.

V velikem, novem združnem domu v Dornavi, ki bo pomenil po popolni dovršitvi dom gospodarskega in kulturnopolitičnega udejstvovanja vsega dornavskega ljudstva, ima odkrita spominska plošča z imeni častno mesto, kot si ga zaslužijo sinovi domovine, ki so se postavili pod vodstvom KPJ v obrambo svobode in neodvisnosti narodov Jugoslavije ter v borbo za doseg boljšega življenja v socialistični družbeni ureditvi.

Naše gasilstvo mora biti sposobno v miru in v vojni rešiti vsako zgradbo iz uničujočega požara

Cesta je potrebna gramoza, pa je cestar ne posipa

Cirkulane, 15. okt. (RJ). Že pred dvema leti je poskrbel prejšnji krajevni ljudski odbor, da je bil navožen gramoz na cesto v Brezovce proti Fajferje-

KAKSNA JE BILA LETOS ŽETEV NA SVETU?

Medtem, ko je v Jugoslaviji in še nekaterih evropskih državah letošnja žetev zaradi suše in mraza zelo slaba, je drugod po svetu žetev krušnih žit izredno dobra, tako da računajo, da se je letos svetovna žetev približala rekordni žetvi iz leta 1938.

Žetev pšenice v ZDA cenijo na nad 15 milijonov ton, kanadsko na 17,7 milijonov ton, do čim presegajo žetve v Italiji, Franciji in Zahodni Nemčiji za 1,3 milijone ton lanskega leta. V Španiji je žetev pšenice sicer enaka lanskemu, pač pa je rž mnogo bolj obrodila. Turčija tudi računa na rekordno letino in bodo imeli na razpolago za izvoz preko pol milijona ton, od katerih je 100.000 ton že na poti v Jugoslavijo.

Tudi iz Azije prihajajo dokaj ugodna poročila, čeprav je prihodek v Indiji in Pakistanu nekoliko padel. V Avstraliji računajo z 270.000 tonami manj kot lani. Argentina kaže slabe izgleda za žetev, čeprav je bila lanske žetev tam katastrofalna.

vim, ki pa ne služi svojemu namenu, ker se z njim cesta vedno ni posipana. Sedaj je samo še sedem kupov, ki čakajo...

Ker so bili tiho moje, ki so naročili navaženje in ga tudi plačali, ker so molčali tudi vozniki, ki so ga navažali, nazadnje pa še vozniki, ki so morali kljub gramozu dalje voziti po slabi cesti, se tudi ni zganil Svajgl Franc iz Brezovca, ki bi moral kupe gramoza posipati po cesti, čeprav je za to že prejel plačilo in tudi travo ob cesti.

Jesenski deževni dnevi, slaba vozna cesta in nevoljni vozniki kažejo, da bi bilo treba končno gramoz posipati po cesti, da ne bi v temnih nočeh preklinjali kolesarji in pešci, vozniki in šoferji, ki navozijo v te kupe, ki so le v škodo mesto v korist.

DORNAVSKI RAZGRAJAJI ZOPET NA POHODU

Velika Nedelja, 29. sept. (TOV) Pretepači iz Dornave Cigula Jože, Mislovič Janez in Horvat Simon ter Čagran Stanko iz Zamenc so na cesti napadli iz neznanih vzrokov Franca Rajha iz Velike Nedelje in Hinka Turka iz Lancove vasi, ju preteпали in metali po tleh ter z noži tekli za njima. Na opozorilo službojočega milničnika sploh niso reagirali. Po tem dejanju so se spotoma oglasili v gostilni Ojnik v Moškajncih, kjer so brutalno nastopili ter razgrajali.

Ljudstvo se zgraža nad nekulturnim nastopom omenjenih ter zahteva, da jih sodišče za njihova rokovanja strogo kaznuje.

Takega rod teljskega sestanka v Gorišnici še ni bilo

Gorišnica, 14. okt. (In). Brez resničnega, odkritega in tovariškega sodelovanja šole z domom in doma s šolo si ne moremo predstavljati uspešnega dela jugoslovenskega socialističnega šolstva. Tega se učiteljski kolektiv, in kakor so pokazali tudi starši s svojo visoko udeležbo, tudi ti prav dobro zavedajo.

Na štirinajstih članih kolektiva leži teža 484 učencev. Res teža, saj se kolektiv zaveda velike moralne in materialne odgovornosti za uspeh oziroma neuspeh tega mladega sveta. Koliko težkih problemov mora reševati učitelj, ki je res učitelj in v še večji meri vzgojitelj, more ceniti le tisti, ki ve, kaj zahteva današnja stvarnost od prosvetnega delavca prav posebno na vasi.

Da se je udeležilo roditeljskega sestanka v nedeljo 19. t. m. 339 staršev oziroma rednikov, ni zgolj slučaj, tudi čudež ne. To je uspeh, ki ga more zabeležiti močeno le malokatera šola. Naši ljudje goriške občine so šli v povojnih letih skozi dobro šolo Partije, OF in šolskega vodstva, ki so znali in mogli ter hoteli ljudi zainteresirati za množično sodelovanje in sodelovanje v vseh možnih vprašanjih. Ta visoka udeležba nam je v dokaz, da sta šola in dom v Gorišnici res tesno povezana, da čutita drug z drugim, da delata drug za drugega in se v tem izpopolnjujeta.

Izhajajoč iz vzgojnega smotra: »... Naša šola ima nalogo, da vzgoji poštenega, delavnega,

Ljudske univerze so postale v našem kraju prave splošno-izobraževalne šole delovnih ljudi v industriji, kmetijstvu in organih oblasti. Že obstoječe se bodo v bodoče zlasti glede vsebine in raznovrstnosti dela še bolj okrepile, nove, ki jih ustanavljajo industrijski, obrtniški in vaški kolektivi, pa se bodo lahko s kvalitativnim delom in ob pomoči sposobnih krajevnih, strokovnih in javnih delavcev ter okrajnega odbora ljudske univerze v Ptuj, kaj kmalu uveljavile.

V krajih z elektriko bodo tudi filmske predstave

Večji proizvodni kolektivi in občine imajo danes za organizacijo rednih predavanj in prireditvev v okviru ljudske univerze vse možnosti. Sposobnih predavateljev in najrazličnejše teme iz gospodarskega, zdravstvenega in kulturno-prosvetnega življenja pri nas ne manjka. Dosej se je vsak strokovnjak vabilom naših ljudskih univerz z veseljem odzval. Uspeh predavanja je bil tem večji, čim poljudnejše in nazornejše je bilo predavanje. Zato je okrajni odbor ljudske univerze že poskrbel, da bodo lahko predavatelji za poživitev predavanj pogostje uporabljali projekcijske in filmske aparate, modele, slike, zemljevide i. sl. Obiskovalci vaških ljudskih univerz bodo prav gotovo z veseljem sprejeli vest, da bomo predvajali letos v krajih, ki imajo

elektriko, tudi zvočne filme. Okrajni izvršni odbor Ljudske prosvete je namreč nabavil novo prenosno zvočno filmsko aparaturo. Tako bomo mogli letos predvajati vrsto umetniških in poučnih filmov, ki so bili doslej dostopni samo večjim krajem.

V programu naj bodo tudi ogledi tovarn, razstav, muzejev, vzornih kmetijstev in slično

Ljudske univerze ne bi mogle v celoti služiti svojemu namenu, če bi omejevale svoje delovanje samo na zimske mesece. Ti meseci so res najprimernejši za organizacijo rednih internih predavanj, toda v ostalem času bi poleg tega mnogo lažje organizirali razne ogledne industrijskih obratov, vzornih kmetijskih posestev, gospodarskih in umetniških razstav, muzejev, zgodovinsko važnih krajev i. sl. Neprekinjeno delo ljudskih univerz je potrebno že zaradi nenehnega interesa naših delovnih ljudi za razna gospodarska, kulturna in politična vprašanja, prav tako pa tudi zaradi novih potreb našega socialističnega gospodarstva. Že v tehniki je danes toliko novega, da bi celo politično zaostajal, kdor se z velikim napredkom na tem področju ne bi spričo seznanjal. Tu ne bi še posebej omenjali potrebe po nenehnem pojasnjevanju naglo se razvijajočih dogodkov v našem notranjem in

prav tako v mednarodnem življenju.

Ljudske univerze naj postanejo samostojnejše po zgledu Cirkulan in Gorišnice

Tam, kjer so znali organizatorji krajevnih ljudskih univerz prislusniti željam in potrebam delovnih ljudi, so pristopili takoj po obravnavi programa k organizaciji predavanj. Okrajni odbor LU bo sicer zbral in v kratkem objavil nekaj aktualnih tem z imeni predavateljev iz večjih centrov, ki so pripravljene o njih predavati, vendar naj smatrajo krajevni odbori ta predavanja le kot dopolnilo predavanjem domačih predavateljev. Treba bo za vzgledom ljudskih univerz v Cirkulanah in Gorišnici, ki že delujeta popolnoma samostojno in sta postali kulturno-prosvetni instrument v rokah samih množic obiskovalcev.

V večjih industrijskih in združnih kolektivih bodo planirali letos tudi cikluse predavanj, ki naj bi vsestransko dvigala izobraževalni nivo njihovih članov in s tem seveda tudi njihovo delovno sposobnost v produkciji in pri upravljanju podjetja.

Mladino naj izobražuje Mladinska ljudska univerza

Mladina se je lotila organizacije svoje lastne ljudske univerze. To je prav, in prepričani smo, da bo ta za njen intelektualni in moralni razvoj izrednega pomena. Naša mladina si je vedno postavljala plemenite naloge, ki jih je tudi vselej vztrajno in požrtvovalno uresničevala. Zato smo prepričani, da se bo postavila tudi Mladinska ljudska univerza v letošnjem letu med najboljše ljudske univerze našega okraja.

Izogibajmo se sestankarstva

Da bi se izognili razcepjenosti v izobraževalnem delu in sestankarstvu, naj planirajo krajevni odbori ljudske univerze predavanja in filmske predstave sčasoma in krajevno tako, da ljudem ne bo treba na vsak sestanek posebej, pripraviti, pa naj bi se obračale vse organizacije in ustanove glede predavanj in sličnega izobraževalnega dela vselej na krajevni odbor ljudske univerze.

USPELA AKADEMIJA RDEČEGA KRIŽA V PTUJU

Ptuj, 9. oktobra (LP). V Titovem domu je bila nocoj akademija RK z referatom o ustanovitvi in vlogi RK v miru in vojni, ki ga je imel podpredsednik mestnega odbora RK, in s sporedom, ki je v celoti zadovoljil polno dvorano zbranega ljudstva.

V programu so nastopali otroci iz vrtec, učenke glasbene šole, mali harmonikarji in tani-buraški orkester s partizanskimi in narodnimi pesmimi.

Na koncu akademije se je vsem udeležencem zahvalil za tako številno udeležbo in nastopajočim za uspešno izpeljavo akademije tov. Kostanjevec Alojz.

PETROVIČ JANEZ:

Vinogradniški kongres v Freiburgu

(Nadaljevanje)

II. oddelek — trsnicarstvo

Na prvi parceli je bila urejena trsnica. Tudi tu so prireditelji razstave poskušali prikazati na eni strani dobro in strokovno delo, na drugi strani pa nestrokovno delo z vsemi slabimi posledicami, kar jim je po našem mnenju v polni meri uspelo.

Na levi polovici parcele je bila trsnica, v kateri so bile uporabljene neselekcionirane podlage in cepiči, razen tega je bila vidna nestrokovna obdelava ozir. nega. Razumljivo je, da so bile cepične nudile kaj žalostno sliko in je bilo zelo lahko zaključiti, da niso uporabljive za novi vinograd, kar je potrdil tudi enoletni nasad v zadnjem delu parcele, ki je bil zasajen s cepičniki iz te slabe trsnice. Mlade trte v tem nasadu so bile slabo razvite in so kazale vse slabe posledice pomanjkljivega znanja vinogradnika, ker ni takoj pri sajenju postavil mladi trti opore — kol, zakasnil mandanje itd., med vrste pa je zasadil zelje. Vsakomur, ki si je ogledal ta nasad in trsnico, je bilo jasno, da vinograd iz take trsnice ne bo nikoli mogel preživljati svojega gospodarja.

Pravo nasprotje smo videli

na desni polovici parcele. V trsnici so bile zdrave in dobro raščene cepične, pri katerih so bili uporabljeni strogo selekcionirani elementi. Tudi nega je bila strokovna. Vse to je priložilo do polnega izraza v enoletnem nasadu v ozadju parcele, v katerem so trte bujno zrastle — tudi preko višine 2 m — k čemur jim je razen selekcioniranih cepičnik pomagala tudi pravilna nega, posebno pa še to, ker jim je bil v poletju puščen samo en poganjek.

Na drugi parceli je bil prikazan razvoj trte od 1. do 4. leta starosti. Pri ogledu tega nasada naj bi se vinogradnik poučil predvsem o naslednjem:

1. Selekcionirane cepične omogočijo trti zdravo in dobro rast;
2. dobra obdelava in pravilna nega pospešuje rast in prireditev trte v 4. letu do normalne oblike in izdatne rodnosti (taka trta prične roditi že v 3. letu);
3. za različno zemljo je treba izbrati različne podlage in različne sorte.

Na parceli je bila ena vrsta zasajena z neselekcioniranimi trtami in slabo negovana —

vmes tudi nekaj takih trt, katerih podlaga in sorta ni odgovarjala zemlji — v naslednji vrsti pa so bili selekcionirane trte, pravilno obdelovane in negovane — in tako naprej do 4. leta. Tak način prikazovanja se nam je zdel zelo posređen, ker smo za vsako leto starosti lahko primerjali dobro s slabim.

Posebno prepričljiva razlika se je pokazala v 4. letu, kjer smo videli v prvi vrsti krmeljavne trte, ki so nosile le tu in tam kak grozdč, v drugi vrsti pa so bile za naše pojme »celo preveč« obložene z zdravim in enakim grozdom.

Ob robovih obeh parcel je matičnjak z vsemi podlagami, na katere cepijo nemški trsnicarji.

Pred paviljonom smo zadeli na »vsiščie« — na vinski trti, cepljeni na ameriški podlagi, je bila obešena trsna uš (zelo povečan model), ki je na ves glas vpila: »Ta me je obesila«.

Pravi pomen »vsiščie« smo razumeli šele pri vstopu v paviljon, kjer smo ugotovili, v katerih nemških pokrajinah in v kakem obsegu je še zastopana stara »nemška« trta in kako katastrofalno gospodari v teh nasadih trsna uš.

Mnogim našim vinogradnikom ni znano, da so vinogradi v nekaterih deželah Evrope delno še vedno zasajeni s prvobitno evropsko trto. Med tem ko smo morali pri nas v Slo-

veniji že pred 50 leti v celoti preiti na cepljenje plemenitih sort na ameriško podlago, ker nam je trsna uš uničila vse stare vinograde, najdemo v Nemčiji še mnogo starih nasadov z evropsko trto. Trsna uš je namreč v teh predelih zadela na neugodnejše klimatske in zemeljske pogoje (n. pr. peščena tla), zato se ni mogla tako naglo razmnoževati, zaradi česar tudi ni povzročala tako velike škode. Kljub temu pa je tudi v nemških pogojih ta škoda iz leta v leto bolj vidna in je danes jasno že vsem naprednim vinogradnikom, da je »nemška trta« obsojena na smrt.

Ker so tudi v Nemčiji konservativni vinogradniki (torej ne samo pri nas), ki še vedno mislijo, da bo možno s staro trto še naprej gospodariti, zato znanstveni inštituti in zadrage na vsakem koraku propagirajo cepične na ameriški podlagi. Borba proti trsni uši se ne omejuje samo na propagando, temveč je tudi z zakonom prepovedano zasajati nove vinograde z evropsko trto.

Dalje smo videli razčlenjene potrebe cepičenk po posameznih nemških pokrajinah, ki je sprito obnove, katere je v teku. Ogronma. Takoj zraven je povedano, katere podlage in sorte odgovarjajo posameznim predelom. Nemški inštituti so izvršili ogromno delo s tem, da so vsa vinogradniška področja pedološko raziskali, kajti le na

ta način je možno s sigurnostjo svetovati izbiro podlage in sorte. Nadalje je bilo v tem paviljonu široko obravnavano vprašanje pravilnega cepjenja. Zelo nazorno so bile, v sliki in naravi, prikazane vse napake, ki jih delajo trsnicarji, pa tudi navodila, kako se jih naj izogibajo.

Poseben poudarek je bil v prikazu, kako cepične smejo v prodajo in kaj mora brezpoznojn na gnojščie. V tem so Nemci zelo strogi in ne dopuščajo niti ponovnega vlaganja. V zadnjem delu paviljona so bili pokazani ogreci in drugi škodljivci v trsnici in kako jih lahko uspešno uničujemo.

III. oddelek — zaščita

Na obeh parcelah sta bila starejša nasada. V prvem smo na levi polovici videli kaj žalostno sliko. Tu so gospodarile najrazličnejše bolezni in škodljivci. Ta nasad so izkoristili tudi za prikaz raznih drugih napak, od katerih nekatere posredno omogočajo uspešnejši razvoj bolezni. (N. pr. prenizka vzgoja idilju). Predvsem so bile prikazane napake pri oporah. Pri tem je treba poudariti, da so se v Nemčiji že v celoti uveljavile žične opore, zato so bile kritizirane samo te. Nadalje je nasad prikazoval nepravilnosti pri vzgoji, rezi in izbiri sorte.

Skratka, človek, ki si je vse to ogledal, se je kaj lahko oddolil, da njegov nasad ne sme biti tak.

(Nadaljevanje prihodnjik)

